

Løyve etter forureiningslova for settefiskproduksjon til Nesfossen Smolt AS

Løyvet er gjeve i medhald av § 11 jf. § 16 i forureiningslova. Løyvet er gjeve på grunnlag av opplysningar i søknad av 7. oktober 2013 og revidert søknad 8. mai 2014 samt opplysningar framkome under behandlinga av søknaden. Løyvet er gjeve på dei vilkår som er sett i dette dokumentet med vedlegg. Dette løyvet er berre gyldig etter vedtak i Hordaland fylkeskommune etter akvakulturlova og laksetildelingsforskrifta. Fylkeskommunen kan gjere vedtak om lågare produksjonsramme og den ramma vil vere gjeldande. Forklaring til einsskilte av vilkåra står i oversendingsbrevet.

Dersom verksemda ynskjer å gjere endringar i høve til opplysningar som er gitt i søknaden eller under saksbehandlinga, og desse endringane kan ha innverknad på miljøet, må endringane avklarast skriftleg med Fylkesmannen på førehand.

Dersom endra produksjon i samsvar med dette løyvet ikkje har starta opp innan to år etter at løyve er gjeve, skal verksemda sende Fylkesmannen ei utgreiing slik at Fylkesmannen kan vurdere eventuelle endringar i løyvet.

Informasjon om verksemda

Verksemd	Nesfossen Smolt AS
Lokalitet	Nesfossen
Besøksadresse	Lindåsvegen 1480
Postadresse	5956 Hundvin
Kommune og fylke	Lindås, Hordaland
Org.nummer (verksemd)	995 218 402
Koordinatar (Euref89/WGS84)	60° 39,843' N, 5° 14,127' E
NOSE-kode	110.00.00
NACE-kode og bransje	03.222

Fylkesmannen sine referansar

Løyvenummer	Anleggsnummer	Risikoklasse ¹
2014/337.T	1263.0060.02	3

Løyve gitt: 18.08.2014	Endringsnummer:	Sist endra:
Kjell Kvingedal miljøvernssjef	Tom N. Pedersen seniorrådgjevar	

Brevet er godkjent elektronisk og derfor inga underskrift.

¹ Jf. forureiningsforskrifta. Kapittel 39. Gebyr til statskassen for arbeidet til Klima- og forureiningsdirektoratet med løyve og kontroll etter forureiningslova

1. Produksjonsforhold – ramme for løyvet

Løyvet gjeld ureining frå oppdrettsproduksjon av setjefisk av laks og aure. Løyvet gjeld for ein produksjon på inntil **2.000 tonn biomasse per år**. Det skal produserast inntil 2,5 millionar sjøklar setjefisk med storleik inntil 1.000 gram. Det er stipulert eit fôrforbruk på inntil 2.400 tonn per år. Bruk av resirkuleringsteknologi skal redusere utsleppa slik at maksimale utslepp frå anlegget skal vere mindre enn: 14.400 kg organisk stoff, 5.635 kg total nitrogen og 1.074 kg total fosfor per år.

Ved vesentlege endringar i drift eller utsleppstilhøve må verksemda søke om endring av løyvet, jamvel om produksjonen ligg innafor 2.000 tonn/år.

2. Generelle vilkår

2.1 Utsleppsavgrensingar

Utsleppskomponentar som ikkje er uttrykkjeleg regulert i løyvet, er omfatta av løyvet så langt opplysningar om utsleppa var gjort kjent i samband med sakshandsaminga, eller må reknast som kjent på annan måte då løyvet vart gjeve. Dette gjeld likevel ikkje utslepp av prioriterte stoff oppført i vedlegg 1². Slike utslepp er berre tillate dersom dette går tydeleg fram av vilkåra i løyvet, eller dei er så små at dei må sjåast på som uvesentlege for miljøet.

2.2 Førre-var-prinsippet, plikt til å redusere ureining så langt som mogeleg, beste tilgjengelege teknologi (BAT)³ og utskifting av utstyr

Verksemda skal etterleve ureiningslova sitt førre-var-prinsipp for å redusere miljøpåverknaden av drifta og forbruket av ressursar. Dette gjeld for alle interne produksjonsprosessar i anlegget, samt reinsing av avløp.

All ureining frå verksemda, dvs. utslepp til luft, jord og vatn, støy og avfall, er isolert sett uønskt. Verksemda må arbeide kontinuerleg for å hindre at ureining oppstår eller aukar, for å avgrense ureining og for ei best mogeleg avfallshandtering. Jamvel om utsleppa vert haldne innafor fastsette utsleppsgrenser, pliktar verksemda å redusere sine utslepp, så langt dette er mogleg med best tilgjengeleg teknologi.

Verksemda pliktar som ein del av sin internkontroll å halde seg oppdatert på dokumentasjonen som finst for bransjen når det gjeld beste tilgjengelege teknologi (BAT). For å unngå, eller avgrense ureining og avfallsproblem, skal de nytte den beste tilgjengelege teknologien som ut frå ei samla vurdering – også av økonomiske tilhøve, gir dei beste resultatata for noverande og framtidig tilstand i miljøet. Plikta omfattar også utslepp av komponentar som det ikkje er sett spesifikke grenser for.

For utslepp som er proporsjonale med produksjonsmengd, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået i høve til det som er lagt til grunn i søknaden medføre ein tilsvarande reduksjon i utsleppa.

² Forskrift om begrensning av forurensning, Vedlegg 1: Liste over prioriterte stoff

³ Omgrepet BAT ("best available techniques") er i utgangspunktet knytt til verksemder som er omfatta av EU sitt IPPC-direktiv (direktiv 2008/1/EC om "integrated pollution prevention and control"), som akvakultur per i dag ikkje er omfatta av. Ureiningslova § 2, 1. ledd pkt. 3 viser til liknande generell retningsline på ureiningsområdet: "For å unngå og begrense forurensning og avfallsproblemer skal det tas utgangspunkt i den teknologi som ut frå en samlet vurdering av nåværende og framtidig bruk av miljøet og av økonomiske forhold, gir de beste resultatater." BAT-dokumentasjon for akvakultur ligg føre frå Nordisk Ministerråd i rapporten TemaNord 2013:529, *Bat for fiskeopdræt i Norden*, www.norden.org/no/publikasjoner/publikasjoner/2013-529

Dersom det skal gjerast utskifting av utstyr i verksemda som gjer det teknisk mogleg å motverke ureining på ein vesentleg betre måte enn då løyvet vart gitt, skal Fylkesmannen på førehand ha melding om dette. Ved utskifting av utstyr skal beste tilgjengelege teknologi nyttast med sikte på å motverke ureining.

2.3 Internkontroll og HMS-dokumentasjon for ytre miljø

Verksemda pliktar å etablere ein internkontroll i samsvar med gjeldande forskrift om dette⁴. Internkontrollen skal mellom anna sikre og dokumentere at verksemda etterlever krava i dette løyvet, ureiningslova, produktkontrolllova og relevante forskrifter til desse lovene. Verksemda pliktar å halde internkontrollen oppdatert.

Verksemda pliktar til ei kvar tid å ha oversikt over alle aktivitetar som kan medføre ureining eller skjemmande tilhøve og kunne gjere greie for risikotilhøva ved anlegget, jf. vilkår 9.1. Dei tilsette må ha god kunnskap om mogelege utslepp, og må arbeide aktivt gjennom eigen kontroll for å hindre skade eller ulempe for miljøet, og for å førebyggje at utslepp kan skje.

Verksemda skal ha ein representant på anlegget som er ansvarleg i høve til krava i dette løyvet og generelle krav i ureiningslova med forskrifter, samt skal syte for overvaking og vedlikehald av internkontrollen når det gjeld det ytre miljøet

2.4 Tiltak ved auka ureiningsfare eller unormale driftsforhold

Dersom det som følgje av unormale driftsforhold eller av andre grunnar oppstår fare for auka ureining, pliktar verksemda å setje i verk dei tiltaka som er nødvendige for å fjerne eller redusere den auka ureiningsfaren, også om nødvendig å redusere eller innstille drifta.

Verksemda skal straks informere Fylkesmannen og nabolag

- når det vert planlagt eller uføresett oppstår tilhøve som mellombels kan føre til at utslepp av støy, støv eller lukt er høgare enn normalt.
- i situasjonar der reinseanlegg, utstyr eller andre kritiske installasjonar for vern mot/ reduksjon av utslepp sviktar eller på anna måte er ute av drift.

Ved gjentekne hendingar skal verksemda etablere eit dokumentert system for registrering av klager/meldingar. Verksemda skal gje ei vurdering av årsak til hendinga, kva som har skjedd og tiltak som er sett i verk eller som er planlagt for å motverke og avgrense verknadar og hindre gjentakning. Informasjonen skal gjerast kjent for nabolag og Fylkesmannen.

Merk at verksemda også har varslingsplikt etter gjeldande forskrift om akutt ureining⁵.

2.5 Nærmiljø

Den ansvarlege skal utarbeide driftsrutinar som sikrar at nærmiljøulempene som følgje av drifta vert redusert til eit minimum.

Alt av innsatsstoff, kjemikal, medisin, avfall og anna som kan utgjere ein ureiningsfare ved anlegget, eller på annan måte vere ein fare eller ulempe for miljøet, skal lagrast forsvarleg og vere sikra mot tilgjenge frå uvedkomande. Sikringa kan mellom anna vere tilstrekkeleg inngjerding, innebygging, container eller tett lagertank.

---

⁴ Jf. forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i verksemdar av 06.12.1996 nr. 1127 (internkontrollforskrifta) – eller seinare utgåve.

⁵ Forskrift om varsling av akutt ureining eller fare for akutt ureining av 09.07.1992, nr. 1269

Alle lagertankar for flytande råstoff, tilsatsstoff, innsatskjemikal eller avfall som kan utgjere ein ureiningsfare eller på annan måte vere ein fare eller ulempe for miljøet, skal sikrast mot overfylling og lekkasje. Dersom tanken har større lagringskapasitet enn 1 000 liter skal han sikrast med oppsamlingsvolum tilsvarande kapasiteten på tanken pluss 10 prosent av lagervolumet til tanken. Fleire tankar på same område kan sikrast med felles oppsamlingsvolum tilsvarande kapasiteten på største tanken pluss eit tillegg på 10 prosent av lagervolumet til den største tanken.

2.6 Nedlegging eller lengre driftsstans

Dersom anlegget vert nedlagt eller stansar i meir enn 3 månadar, skal løyvehavar melde frå til Fylkesmannen. Den ansvarlege skal gjere det som til ei kvar tid er nødvendig for å motverke fare for ureining. Dersom noko ved anlegget kan medføre ureining eller det er avfall som kan verke skjemmande etter driftsstans, skal det opplysast særskild.

Fylkesmannen kan fastsetje nærare kva for tiltak som er nødvendig for å motverke ureining og å rydde opp i avfall. Fylkesmannen kan pålegge eigaren eller brukaren å stille garanti for dekking av framtidige utgifter og mogleg erstatningsansvar.

Ved nedlegging eller stans skal verksemda sørgje for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall vert teke hand om på forsvarleg måte, mellom anna skal farleg avfall handterast i høve til gjeldande forskrift⁶. Dei tiltaka som vert gjennomført i slike høve, skal rapporterast til Fylkesmannen innan 3 månader etter nedlegginga eller stans. Rapporten skal også innehalde dokumentasjon av disponeringa av kjemikalierestar og ubrukne kjemikal og namn på eventuell kjøpar/ar.

Ved ny oppstart skal den ansvarlege syte for at driftsstaden er i miljømessig tilfredsstillande stand. Før oppstart skal den ansvarlege i god tid på førehand gje melding til Fylkesmannen. Dette gjeld for all aktivitet som kan medføre fare for ureining eller kunne verke skjemmande.

3. Utslepp til vatn

3.1 Utsleppsmengder

Det er ikkje sett utsleppsgrenser for komponentar i avløpsvatnet. Utsleppa frå setjefiskanlegget er avgrensa gjennom produksjonsramma i vilkår 1 og vilkår 3.2.3 om reinsing av avløpet. Her går det fram totalmengde utslepp tillate per år for organisk stoff, total nitrogen og total fosfor.

Utsleppa til vatn skal reduserast i så stor grad som teknisk og økonomisk mogleg, jf. vilkår 2.2. Reinseanlegget sin effekt skal målast i høve til oppnådd reduksjon av organisk stoff og partiklar, jf. tabell 2 i vilkår 3.2.3.

Det skal utførast jamlege målingar av utsleppa til vatn. Prøvetaking og analysar skal gjennomførast i samsvar med krav i vilkår 10.

3.2 Utsleppsreducerande tiltak, reinseanlegg m.m.

3.2.1 Vassforbruk

Forbruket av vatn i anlegget skal i så stor grad som teknisk og økonomisk mogleg tilpassast anlegget sitt faktiske behov i produksjonen og ein størst mogleg reinseeffektivitet i reinseanlegget. Overforbruk av vatn skal ikkje forekomme.

---

⁶ Avfallsforskrifta kapittel 11 om farleg avfall

3.2.2 Fôring

Ved fôring av fisken skal tap og spill av fôr reduserast mest mogleg.

3.2.3 Reinseanlegg og måleprogram

Før utslepp til resipienten skal avløpsvatnet reinsast gjennom eit reinseanlegg som oppfyller reinsekrava om maksimale utslepp definert i dette løyvet. Det må takast prøver av avløpsvatnet måling av mengd avløpsvatn slik at totale utsleppsmengder kan reknast ut.

Kravet om reinsing skal vere oppfylt *innan utvida produksjonsramme vert tatt i bruk*.

Tabell 1. Reinsekrav for avløp.

Utsleppskomponent	Måleparameter	Utsleppsmengde i kg	Midlingstid	Målefrekvens
Nitrogen	Total nitrogen	5 635	1 år	Døgnblandeprøve, minst 12 gonger per år
Fosfor	Total fosfor	1 074	1 år	Døgnblandeprøve, minst 12 gonger per år
Organisk stoff	valfritt målt som KOF ⁷ , BOF5 ⁸ eller TOC ⁹	14 400	1 år	Døgnblandeprøve, minst 4 gonger per år

Sjå og punkt 11.2 i løyvet.

Mengd avløpsvatn som vert sleppt til sjø skal målast.

3.2.4 Oljehaldig avløpsvatn

Eventuelt oljehaldig avløpsvatn frå verkstader eller liknande skal reinsast tilfredsstillande i oljeavskiljar eller tilsvarande reinseeining slik at utsleppa ikkje overstig grensa på 50 mg/l i ureiningsforskrifta¹⁰.

3.2.5 Sikring av avløp og overløp

Før utslepp til resipienten skal avløpsvatnet mekanisk måtte passere minst to silar som kvar for seg effektivt hindrar fisk av ein kva som helst storleik av fisk å passere. Begge silane skal til vanleg vere installerte og operative, men minst ein av silane skal til ei kvar tid vere operativ.

Overløpsvatn eller anna vatn som kan føre fisk må leiast gjennom sil eller anna hinder slik at fisk ikkje kan sleppe unna.

⁷ Kjemisk oksygenforbruk, mål på mengd organisk stoff i avløp.

⁸ Biologisk oksygenforbruk ved nedbryting i fem døgn, mål på mengd organisk stoff i avløp.

⁹ Totalt organisk karbon, målt på mengd organisk stoff i avløp.

¹⁰ Jf. ureiningsforskrifta kapittel 15 om krav til utslepp av oljehaldig avløpsvatn

3.3 Utsleppstad for prosessavløp

Avløpsvatnet skal førast til resipienten i Lurefjorden på ei djupne og på ein slik måte at innblanding i vassmassane vert best mogleg. Ved plassering av utsleppspunkt må det takast omsyn til botn- og straumtilhøva for å sikre minst mogleg negative effektar både ved utsleppstaden og elles i resipienten. Ureina vatn skal ikkje bli ført attende til strandsona.

Fylkesmannen skal haldast informert om posisjon og djupne for utsleppspunkt.

3.4 Overflatevatn

Avrenning av overflatevatn frå verksemda sine uteareal skal handterast slik at det ikkje medfører skade eller ulempe for miljøet.

4. Ureining av grunnen eller sediment i sjø

Verksemda skal vere innretta slik at det ikkje finn stad utslepp til grunnen som kan medføre nemneverdig skade eller ulempe for miljøet.

Verksemda pliktar å ha oversikt over eventuell eksisterande ureina grunn på verksemda sitt område, og eventuelle ureina sediment i sjøområda utanfor. Dette omfattar også å ha oversikt over ev. fare for spreining, samt vurdere behov for oppfølging. Dersom undersøkingar eller andre tiltak er nødvendig, skal ureiningsstyresmakta varslast om dette.

Utfylling, graving, mudring eller andre tiltak som kan påverke ureina grunn eller ureina sediment, treng eige løyve etter ureiningslova, eller godkjenning frå kommunen¹¹.

5. Utslepp til luft

Diffuse utslepp frå produksjonsprosessar og frå uteareal, for eksempel lagerområde, område for lossing og lasting, reinseanlegg og anlegg for behandling av slam, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal avgrensast så langt mogleg med best tilgjengeleg teknologi. Fôrlagring, spyling, reingjering og turking av utstyr, handtering av avfall og andre aktivitetar ved anlegget skal gå føre seg på ein slik måte at det ikkje fører til nemnande luktulemper utanfor verksemda sitt område.

6. Støy

Anlegget skal utformast og drivast slik at det ikkje oppstår urimelege støyplager for omgivnaden. Jamvel om verksemda held seg innafor grenseverdiane for støy, har ein likevel plikt til å redusere støy mest mogleg med hjelp av best tilgjengeleg teknologi. Dette kan mellom anna omfatte skjerming av vifter eller omplassering og innebygging av særleg støyande maskinar. Aktivitetar som medfører fare for spesiell støy, bør i størst mogleg grad gjennomførast innanfor vanleg arbeidstid, dvs. måndag til fredag kl. 7-16.

Verksemda sine bidrag til utandørs støy, målt eller utrekna som frittfeltverdi ved mest støyutsette fasade ved omkringliggjande bustader, sjukehus, pleieinstitusjonar, fritidsbustader, utdanningsinstitusjonar, barnehagar og rekreasjonsområde, skal ikkje overskride støygrensene gitt i tabell 2 nedanfor.

---

¹¹ Jf. ureiningsforskrifta kapittel 2 om opprydding i ureina grunn ved bygge- og gravearbeider og ureiningsforskrifta kapittel 21.

Tabell 2: Grenseverdiar for støy

Kvardagar	Laurdagar	Søn- og helgedagar	Kveld (kl. 19–23), kvardagar	Natt (kl. 23–07), alle døgn	Natt (kl. 23–07), alle døgn
55 Lden	50 Lden	50 Lden	50 Levening	45 Lnight	60 LAFmax

Lden er A-vege ekvivalent støynivå for dag/kveld/natt med 10 dB/5 dB tillegg på natt/kveld.

Levening er A-vege ekvivalent støynivå for kveldsperioden 23–07.

Lnight er A-vege ekvivalent støynivå for nattperioden 23–07.

LAFmax er A-vege maksimalnivå for dei 5–10 mest støyande hendingane innanfor perioden, målte/rekna ut med tidskonstant "Fast" på 125 ms.

Verksemda skal halde seg innanfor alle støygrenser alle driftsdøgn. Støygrensene gjeld all støy frå anlegget, medrekna intern transport på verksemdsområdet og lossing/lasting av råvarer og produkt. Støy frå bygg- og anleggsverksemd og frå ordinær persontransport av dei tilsette i verksemda, er ikkje omfatta av grensene.

7. Kjemikal

For kjemikal som vert nytta på ein slik måte at det kan medføre fare for ureining, skal verksemda dokumentere at den har gjort ei vurdering av helse- og miljøverknadane.

Vurderinga skal skje med bakgrunn i testing eller annan relevant dokumentasjon.

Verksemda pliktar å etablere eit dokumentert system for substitusjon¹² av kjemikal. Det skal gjennomførast jamlege vurderingar av om dei kjemikala som verksemda nyttar kan medføre fare for skadelege effektar på helse og miljø, og om det finst alternative løysingar. Skadelege effektar knytte til både produksjon, bruk og endeleg disponering av produktet, skal vurderast. Der det finst meir miljøvenlege alternativ, pliktar verksemda å nytte desse så langt dette kan skje utan urimeleg kostnad eller ulempe.

Stoff åleine, i blandingar og/eller i produkt, kan berre framstillast, omsettast, eller brukast når dei er i samsvar med krava i REACH-regelverket¹³.

8. Energi

Verksemda skal ha eit system for kontinuerleg vurdering av tiltak som kan setjast i verk for å oppnå ein mest mogleg energieffektiv produksjon i anlegga. Energistyringssystemet skal vere i samsvar med norsk standard for energileiing og vere ein del av internkontrollen i verksemda, jf. punkt 2.3.

9. Avfall

9.1 Generelle krav

Verksemda pliktar så langt det er mogleg med best tilgjengeleg teknologi å unngå at det vert danna avfall som følgje av drifta. Det skal særleg arbeidast for i størst mogleg grad å avgrense innhald av skadelege stoff i avfallet.

Verksemda pliktar å sørgje for at all handtering av avfall, inkludert farleg avfall¹⁴, skjer i samsvar med gjeldande reglar for dette fastsett i eller i medhald av ureiningslova, som til dømes avfallsforskrifta¹⁵.

¹² Substitusjon inneber å erstatte eit kjemikal med eit anne som er mindre skadeleg for miljøet, jf.

<http://www.klif.no/no/naringsliv/Substitusjon-av-kjemikalier/>

¹³ Jf. produktkontrollloven av 11.06.1979 nr. 79 § 3a

Avfall som oppstår i verksemda, skal søkast gjenbrukt i eigen eller andre verksemdar sin produksjon, eller – for brennbart avfall – søkast nytta til energiproduksjon internt/eksternt. Slik nytte må likevel skje i samsvar med gjeldande reglar fastsett i eller i medhald av ureiningslova, og krav fastsett i dette løyvet.

Brenning av avfall er ikkje tillate utan at det skjer i forbrenningsovn med særskilt løyve frå Fylkesmannen eller Miljødirektoratet.

Avfall skal mellomlagrast på forsvarleg måte, og leverast til godkjent avfallsmottak. Mellomlagring av avfall i påvente av levering/henting skal skje på eige avsett område. Avfallet skal vere sikra slik at det ikkje kjem på avvege eller fører til ureining av grunn/jord, luft eller vatn. Verksemda må kunne dokumentere levert avfallsmengde delt på ulike typar.

Lagring av farleg avfall skal skje under tak og lageret skal vere sikra mot tilgjenge frå uvedkommande.

Flytande farleg avfall skal vere sikra mot søl og lekkasje med oppsamlingskar/ kantar, jf. vilkår 2.6. Anna lagring av farleg avfall skal skje på ugjennomtrengjelig fast dekke. Farleg avfall skal ikkje blandast med ordinært avfall, og dei ulike avfallsfraksjonane må vere tydeleg merkt. Verksemda må kunne dokumentere at farleg avfall ikkje vert lagra lengre enn 12 månader, og at alt farleg avfall vert levert til godkjent mottak.

9.2 Organisk produksjonsavfall

Produksjonsavfall i form av død fisk, fôrrestar, slam, feitt m.m. skal handterast på ein slik måte at det ikkje oppstår fare for ureining. Nedgraving eller dumping av slikt avfall i sjøen eller på land er *ikkje* tillate.

Verksemda sitt produksjonsavfall skal handterast slik at det i størst mogleg grad kan utnyttast som ein ressurs:

- Oppsamla død fisk skal konserverast omgåande ved ensilering, frysing, e.l. og først til eige lager før levering til godkjent mottakar. Ved ensilering skal fisken kvernast. Anlegget skal ha beredskap for å kunne handtere massiv fiskedød.
- Oppsamla slam frå reinsing av produksjonsvatn og avløp skal så langt mogeleg utnyttast til gjødsel/jordforbetningsmiddel eller energiføremål. Verksemda må ha ein plan for handtering av slammet i tråd med gjeldande regelverk¹⁶ på dette området. Transport til godkjent anlegg for mottak/bruk skal skje på ein slik måte at det oppstår minst mogeleg ulempe, lukt m.m.

Død fisk og anna produksjonsavfall eller slam som eventuelt inneheld restar av medisinfôr, antibiotika, insekticid eller andre miljøfarlege stoff skal handterast slik at anna oppsamla produksjonsavfall som skal utnyttast som ressurs ikkje vert ureina. Dette må lagrast i eige lager med tilstrekkeleg kapasitet.

---

¹⁴ Farleg avfall er avfall som ikkje kan handsamast saman med anna avfall fordi det har eigenskapar som kan medføre forureining eller vere farleg for menneske eller dyr.

¹⁵ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 01.06.2004, nr. 930.

¹⁶ Forskrift om transport og behandling av animalsk avfall, og anlegg som behandlar animalsk avfall (FOR-1999-11-05-1148), Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav (FOR-2003-07-04-951), og anna relevant regelverk, ev. seinare utgåver.

9.3 Medisin og kjemikalrestar

Unytta restar av medisinfør, antibiotika, insekticid og andre miljøfarlege stoff, inkludert emballasje, må samlast og lagrast forsvarleg før det blir levert til produsent eller annan godkjent mottakar.

10. Førebyggjande tiltak og beredskap mot akutt ureining

10.1 Miljørisikoanalyse

Verksemda skal gjennomføre ein miljørisikoanalyse av sin aktivitet. Verksemda skal vurdere resultat i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kjelder til ureining av vatn, grunn og luft skal kartleggast. Miljørisikoanalysen skal dokumenterast og skal omfatte alle forhold ved verksemda som kan medføre ureining med fare for helse- og/eller miljøskadar inne på verksemda sitt område eller utanfor. Ved modifikasjonar og endra produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdaterast.

Verksemda skal ha oversikt over dei miljøressursane som kan bli truga av ureining og dei helse- og miljømessige konsekvensane slik ureining kan føre med seg.

10.2 Førebyggjande tiltak

På grunnlag av miljørisikoanalysen skal verksemda setje i verk risikoreduserande tiltak. Både tiltak som reduserar sannsynlegheit og konsekvens skal vurderast. Verksemda skal ha ei oppdatert oversikt over dei førebyggjande tiltaka.

Verksemda pliktar å føre jamleg tilsyn og kontroll med reinseanlegg, fôringsutstyr, m.m. slik at det kan drivast mest mogeleg effektivt. Verksemda må m.a. drive førebyggjande vedlikehald og ha eit rimeleg reservedelslager av dei mest utsette komponentane, jf. elles krav i internkontrollforskrifta.

10.3 Etablering av beredskap

Verksemda skal, på bakgrunn av ein miljørisikoanalyse og dei risikoreduserande tiltaka som er sett i verk, etablere og vedlikehalde ein beredskap mot akutt ureining. Beredskapen skal vere tilpassa den miljørisikoen som verksemda til ei kvar tid representerer. Beredskapen mot akutt ureining skal øvast minst ein gang pr. år.

Om det oppstår ein situasjon med akutt forureining skal Fylkesmannen varslast på e-post på fmhpostmottak@fylkesmannen.no

11. Prøvetaking, analyse og utrekning av utslepp

11.1 Utsleppskontroll

Verksemda skal gjennomføre målingar og utrekningar av utslepp til vatn, jf. tabell 2 i vilkår 3.2.3. For utslepp til luft og støy må målingar eller utrekningar gjennomførast ved behov eller etter særskilt krav frå Fylkesmannen.

Utsleppskontrollen inneber at oppdrettar skal kunne dokumentere sine utslepp til vatn. Det kan gjerast ved berekning og/eller måling. Dersom det vert nytta målingar og analysar, skal utsleppskontrollen utførast slik at resultatata vert representative for dei faktiske utsleppa til vatn som verksemda har.

11.2 Måleprogram og berekning av utsløpp

Verksemda skal ha eit måleprogram som inngår i den dokumenterte internkontrollen. Verksemda kan gjere avtale med Fylkesmannen om alternative metodar for berekning av utsløppa.

Måleprogrammet skal:

- Velje prøvetakingspunkt, -metodar, -tider og -frekvensar som gir representative prøvar.
- Fastsetje eventuelle modellar for utrekning og bruk av utsløpsfaktorar.
- Vurdere usikkerheit ved dei ulike trinna i utsløpskontrollen (prøvetaking – analyse – avløpsmengd – utrekning av utsløpp), og velje løysingar som reduserer den totale usikkerheita til eit akseptabelt nivå.

Måleprogrammet skal omtale dei ulike trinna i målingane og grunngje metodane som er valde. Det skal gå fram av måleprogrammet kva usikkerheit dei ulike trinna gir.

Alternativ til måleprogram som skissert over er å føre oversikt over alle innsatsfaktorar i produksjon (fôr og kjemikal) og kva som blir teke ut i form av produsert fisk, daudfisk, slam osv. . Innhaldet av næringsstoff i fôr, fisk og slam må dokumenterast før omfanget på utsløppet blir berekna. Utrekning av utsløpp skal gjerast slik at månadlege utsløpp kjem fram på årsbasis og månadleg i samsvar med vilkåra i punkt 1 i løyvet .

11.3 Kvalitetssikring

Verksemda er ansvarleg for at metodane og utføring av dei er forsvarleg kvalitetssikra, m.a. ved å:

- Utføre målingane etter Norsk Standard (NS). Dersom det ikkje finst Norsk Standard for dei aktuelle målingane, kan internasjonal standard nyttast. Fylkesmannen kan ev. etter søknad godkjenne at annan metode vert nytta dersom særlege omsyn tilseier det.
- Bruke laboratorium som er akkreditert etter NS-EN ISO/IEC 17025:1999. Fylkesmannen kan i særskilde høve akseptere at anna laboratorium vert brukt.

I tilfelle verksemda sjølv tek ut prøver og sender dei til akkreditert laboratorium, skal dette på førehand vere avklart skriftleg med laboratoriet, og verksemda skal ha fått naudsynt opplæring i uttak og vidare handtering av prøvane.

12. Miljøtilstand og overvaking av resipienten. Rapportering til Fylkesmannen

12.1 Krav til miljøtilstand

Utsløpp frå anlegget skal ikkje føre til at vedtekne miljømål for vassførekomsten ikkje let seg gjere å oppnå, eller at miljøtilstanden vert redusert, jf. vassforskrifta¹⁷ og tilhøyrande klassifiseringsrettleiar¹⁸ for miljøtilstand.

Utsløpp frå anlegget skal ikkje føre til at gravande dyr ikkje kan eksistere ved eller i nærsona til utsløpsstaden for avløpsvatnet. I sedimenteringsområdet skal tilstandsklassa over tid ikkje vere dårlegare enn klasse II når det gjeld djupvatn, blautbotnfauna og sediment, og skal ikkje ha ei negativ utvikling.

¹⁷ Forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften) av 15.12.2006, nr 1446

¹⁸ Direktoratgruppen Vanndirektivet 2013, Veileder 02:2013 Klassifisering av miljøtilstand i vann

Overflatevatnet i influensområde skal om sommaren ikkje vere dårlegare enn naturtilstandsklassa for området.

Strandsona nær anlegget skal ikkje vere synleg påverka av utslepp eller anna ureining frå anlegget.

12.2 Krav til overvaking

Verksemda skal syte for overvaking av effektar av utsleppa til sjø etter eit risikobasert overvakingsprogram. Miljøovervakinga skal i størst mogleg grad skje i samsvar med nasjonale standardar, og føringar i vassforskrifta og rettleiaren for klassifisering av miljøtilstanden i vatn.

Prøvetaking, analysar og fagleg vurdering skal gjennomførast av kvalifiserte og uavhengige organ, desse bør også så langt mogleg vere akkreditert for oppgåva.

Minstekrav for miljøgranskingar og overvakingsprogram er:

- Tilstanden i resipienten må kartleggjast og klassifiserast *minst* kvart 5. år. Førstkomande overvakingsrunde skal gjennomførast seinast innan utløpet av 2016.
- Miljøovervakinga skal femne om anlegget sitt nærrområde (strandsona og ved utsleppspunkt i sjø), overflatevatnet i influensområde, og djupvatn, blautbotnfauna og sediment i sedimenteringsområde. Granskingane bør inkludere hydrografiske målingar og ei enkel strandsonesynfaring.
- Miljøgranskingar av botnsediment/botnfauna skal tilfredsstillere krav sett i norsk standard NS-EN ISO 16665:2006 *Vannundersøkelse Retningslinjer for kvantitativ prøvetaking av marin bløtbunnsfauna* og NS-EN ISO 5667-19:2004 *Vannundersøkelse Prøvetaking Del 19: Veiledning i sedimentprøvetaking i marine områder*, eller nyare utgåver.
- Miljøgranskingar skal ha prøvepunkt som viser påverknad i ein gradient med aukande avstand til utsleppspunkta.

Rapportar frå miljøgranskingar skal i grafisk og/eller tabellarisk form vise utvikling sidan siste gransking.

Verksemda kan etter særskild vedtak bli pålagt å gjennomføre meir omfattande granskingar eller overvaking, dersom Fylkesmannen finn dette naudsynt for å kartlegge anlegget sin ureiningseffekt på resipienten, jf. ureiningslova § 51. Verksemda kan også eventuelt bli pålagt å betale for ein høveleg del av kostnadene ved ei felles resipientgransking, anten enkeltstående eller vedvarande program i lag med andre verksemder med utslepp i området.

12.3 Rapportering til Fylkesmannen

Resultat av overvaking av miljøtilstanden i resipienten skal rapporterast elektronisk til Fylkesmannen fortløpande og så snart som mogleg etter at miljøgranskingar er utført.

Dei data som er relevante for dei nasjonale vassmiljødatabasane skal også rapporterast på eit format som gjer dei eigna til innlegging i databasen Vannmiljø. Data må leverast på Vannmiljø sitt importformat, som finst på <http://vanmiljokoder.klif.no/>. Her finn ein også oversikt over kva for parameter som skal rapporterast.

11.4 Journalføring

Verksemnda skal registrere og journalføre følgjande data:

1	Fiskemengd:	<ul style="list-style-type: none"> • Total biomasse • Tal individ • Biomasse og tal produsert fisk siste år
2	Mengd død fisk	
3	Talet på rømt fisk	
4	Fôrtype og fôrforbruk	
5	Forbruk av (type og mengd)	<ul style="list-style-type: none"> • Antibiotika • Pesticid • Andre kjemikal
6	Resultat av utsleppskontrollen i reinseanlegget	
7	Avfallsmengder og disponeringsmåtar	
8	Mengd oppsamla slam frå reinseanlegget pr år:	<ul style="list-style-type: none"> • Med antibiotika • Utan antibiotika • Mengd tørrstoff • Leveringsstad og leveringsmetode
9	Resultat av miljøgranskingar i resipienten	

Journalen må takast vare på ved anlegget i minst 3 år og vere tilgjengeleg ved kontroll.

12.5 Miljørisikoanalyse

Verksemnda skal gjennomføre ein miljørisikoanalyse av verksemnda si, og vurdere resultatata med tanke på akseptabel miljørisiko. Verksemnda skal kartleggje moglege kjelder til akutt forureining av vatn, grunn og luft. Verksemnda skal dokumentere miljørisikoanalysen og han skal omfatte alle tilhøve ved verksemnda som kan føre til akutt forureining med fare for helse- og/eller miljøskadar inne på eller utanfor området til verksemnda. Om produksjonstilhøva blir modifiserte og endra, skal verksemnda oppdatere miljørisikoanalysen.

Verksemnda skal ha oversikt over dei miljøressursane som ei akutt forureining, med dei helse- og miljøkonsekvensane ho fører med seg, kan få følgjer for.

14 Eigarskifte

Løyvet kan ikkje overdragast til andre utan samtykke frå Fylkesmannen. Ny eigar kan ikkje starte opp aktivitet som kan medføre fare for ureining eller kunne verke skjemma utan avklaring med Fylkesmannen.

15. Tilsyn

Verksemnda pliktar å la representantar for forureiningsmyndigheitene føre tilsyn med anlegget til ei kvar tid.

VEDLEGG 1**Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.**

Utslepp av disse komponentane er berre omfatta av løyvet dersom dette går tydeleg fram av vilkåra eller dei er så små at dei kan sjåast på som uvesentleg for miljøet.

Metall og metallsambindingar

	Forkortingar
Arsen og arsen sambindingar	As og As-sambindingar
Bly og bly sambindingar	Pb og Pb- sambindingar
Kadmium og kadmium sambindingar	Cd og Cd- sambindingar
Krom og krom sambindingar	Cr og Cr- sambindingar
Kvikksølv og kvikksølv sambindingar	Hg og Hg- sambindingar

Organiske sambindingar:

	Vanlige forkortingar
Bromerte flammehemmarar:	
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktobromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA
Klorholdige organiske sambindingar	
1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furanar	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafinar C ₁₀ - C ₁₃ (kloralkan C ₁₀ - C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ - C ₁₇ (kloralkan C ₁₄ - C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzen	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Tensida:	
Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Trikloreten	TRI
Trikosan (2,4,4'-Trichloro-2'-hydroxydiphenyl ether)	
Nitromusk sambindingar:	
Muskxylen	
Alkylfenoler og alkylfenoletoksylder:	
Nonylfenol og nonylfenoletoksylder	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylder	OF, OP, OFE, OPE
Dodecylfenol m. isomerer	
2,4,6tri-tert-butylfenol	
Polyfluorerte organiske forbindelser (PFCs)	
Perfluoroktansulfonat (PFOS) og forbindelser som inneholder PFOS	PFOS, PFOS-relaterte sambindingar
Perfluoroktansyre	(PFOA)
Tinnorganiske sambindingar:	
Tributyltinn	TBT
Trifenyltinn	TFT, TPT
Polysykliske aromatiske hydrokarboner	
Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Bisfenol A	BPA
Dekametylsyklopentasiloksan	D5

Vedlegg 2

Tiltak for å sikre mot viltskade

Naturmangfaldlova og viltlova set krav om at vi skal ta vare på viltet og leveområda deira for å sikre produktiviteten og rikdomen av artar i naturen.

Erfaringar frå akvakulturanlegg viser at dei kan føre til konflikhtar med ville dyr og fuglar. Alle typar oppdrettsanlegg, også skjelanlegg, kan lokke til seg vilt.

Innehavar av akvakulturanlegget bør av eiga interesse førebyggje viltskade. Dersom det oppstår viltskade skal innehavaren av akvakulturanlegget straks ta kontakt med viltansvarleg i kommunen for å setje i verk tiltak.

For å unngå skade på vilt kan Fylkesmannen krevje at innehavaren av akvakulturanlegget monterer flytelense med sperregarn og viltsikker port dersom anlegget ligg ved land.

Innehavaren av anlegget kan søkje om skadefelling først om det oppstår viltskade av vesenleg økonomisk omfang, og tiltak for å førebyggje viltskade ikkje nyttar.